

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **O. Y.**, zastoupená Mgr. Ing. Janem Levým, Ph.D., advokátem, sídlem Štefánikova 249/28, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. března 2021 č. j. OAM-875/ZA-ZA11-VL16-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. října 2021 č. j. 1 Az 15/2021 - 70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně přicestovala do České republiky v roce 2018. V lednu 2019 požádala o mezinárodní ochranu. Uvedla, že její syn měl na Ukrajině konflikt s plukovníkem kriminální policie. Poté, co její syn opustil Ukrajinu, začala mít problémy žalobkyně, vybíjeli jí okna, zapalovali dveře, znemožnili jí život, a proto ji syn odvezl do České republiky. Žalovaný jí mezinárodní ochranu neudělil, žalobu proti jeho rozhodnutí zamítl Krajský soud v Hradci Králové.

[2] Dne 18. prosince 2020 podala žalobkyně opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, znovu kvůli konfliktu jejího syna na Ukrajině. Uvedla, že vyhrožují jemu i žalobkyni, výhrůžky se zdvojnásobily, v létě 2020 začali vyhrožovat i bývalému manželovi a druhému synovi žalobkyně, také je fyzicky napadají. Zabrali jejich dům a vyhrožují, že pokud se žalobkyně a její syn nevrátí zpět, budou mladšího syna a exmanžela napadat i nadále. Donutili žalobkyni předat jim nemovitost, která na ni byla napsaná, nějak si na ni našli telefonní číslo. Od té doby se mladšímu synovi a exmanželovi už nic nedělo, ale příbuzní se bojí, že pokud by se žalobkyně vrátila, začalo by to celé znovu.

[3] Žalovaný vyhodnotil opakovanou žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu jako nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 11a odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a rozhodnutím označeným v návěti řízení zastavil. Žalobkyně totiž uvedla stejné motivy odchodu z vlasti jako v řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu. V zemi původu nedošlo k žádným změnám, které by odůvodnily udělení mezinárodní ochrany, Česká republika naopak nyní považuje Ukrajinu za bezpečnou zemi původu.

[4] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 4. června 2021 č. j. 1 Az 15/2021 - 31, který však Nejvyšší správní soud zrušil rozsudkem ze dne 9. srpna 2021 č. j. 6 Azs 197/2021 - 34 proto, že městský soud rozhodl bez jednání před uplynutím lhůty, kterou měla žalobkyně pro vyjádření nesouhlasu s takovým postupem.

[5] Městský soud žalobu následně opět zamítl rozsudkem označeným v návěti. Zdůraznil, že nemůže věcně posuzovat samotnou žádost o mezinárodní ochranu, nýbrž jen splnění podmínek pro zastavení řízení o opakované žádosti. Žalobkyně v opakované žádosti poukazovala na konflikt svého syna D. na Ukrajině, který uváděla už v řízení o první žádosti. První a opakovaná žádost se liší v tom, že od rozhodnutí o první žádosti výhružky zintenzivněly a míří i na druhého syna a bývalého manžela žalobkyně. Městský soud odkázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ve věci první žádosti žalobkyně, ze kterého vyplývá, že tato žádost byla účelová, motivovaná snahou žalobkyně legalizovat si pobyt na území České republiky. Žalobkyně popisovala jen zcela obecné potíže, nebyla schopná specifikovat jejich původce. V nyní napadeném rozhodnutí dospěl žalovaný k závěru o shodných motivech žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu a o tom, že na Ukrajině nenastala žádná relevantní změna, s čímž se městský soud ztotožnil. Rozšíření výhružek na další členy rodiny žalobkyně nelze považovat za nové skutečnosti ve smyslu § 11a zákona o azylu, které by *prima facie* mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žalobkyně. Žalobkyně stále nekonkretizovala tvrzeného původce výhružek, ačkoli jej musela znát jménem. Měla přitom povinnost jasně vylicit důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu. Městský soud navíc poukázal na rozdíly ve výpovědích žalobkyně ve správním a soudním řízení, které zakládají značné pochybnosti o věrohodnosti jejího azylového příběhu. Odkázal též na pozitivní vývoj v oblasti ochrany práv na Ukrajině, žalobkyně se však na tamní orgány přesto neobrátila. Námitky žalobkyně proti informacím o zemi původu, ze kterých žalovaný vycházel, označil městský soud za obecné. Žalovaný nerezignoval na zjišťování, zda je žalobkyně zranitelnou osobou, a nabídl jí možnost lékařského vyšetření v souvislosti se zjištěním známek pronásledování či vážné újmy, kterou však žalobkyně nevyužila. Nic nesvědčilo o tom, že by žalobkyně byla ve zranitelném postavení, žalovaný se touto otázkou tedy nemusel ve svém rozhodnutí výslovně zabývat.

[6] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku. Namítla, že zintenzivnění výhružek a „přechod od slov k činům“ v létě 2020 představuje novou relevantní skutečnost, kterou bez svého zavinění nemohla uvést v řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný se proto měl žádostí meritorně zabývat. Stěžovatelce hrozí nebezpečí od plukovníka kriminální policie, který měl konflikt s jejím synem D. kvůli podnikání. Po odchodu syna ze země směřovaly výhružky plukovníka i na stěžovatelku, telefonovali jí cizí lidé, vybíjeli okna a zapálili dveře jejího domu.

pokračování

Před podáním opakované žádosti se toto jednání stupňovalo, přinutili stěžovatelku převést na ně vlastnictví k jejímu domu na Ukrajině, začali násilně jednat i vůči bývalému manželů a mladšímu synu stěžovatelky. S ohledem na to, že toto jednání má původ u vyššího důstojníka kriminální policie, lze vyloučit, že by se jím ukrajinské policejní orgány zabývaly. Žalovaný nezjistil stav věci v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí, nesnažil se, aby byl výsledek pohovoru dostatečně konkrétní. Stěžovatelce nelze vytýkat, že neznala konkrétní údaje týkající se plukovníka. Žalovaný nezdůvodnil, proč neshledává strach stěžovatelky ze skutečného nebezpečí vážné újmy odůvodněným. To, že se žalovaný nijak nevypořádal s vyšším věkem stěžovatelky, nelze zhojit poukazem na to, že jí nabídl možnost lékařského vyšetření. Stěžovatelka již byla vystavena pronásledování či vážné újmě a nejsou zde závažné důvody domnívat se, že se to již nebude opakovat. Městský soud stěžovatelce vytýkal, že uvedla, že se „bojí všeho“, pominul však, že strach z pronásledovatelů jí bránil v tom, aby zjišťovala jejich totožnost. Stěžovatelka trvá na tom, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný navíc pochybil tím, že použil výhradně informace o zemi původu z vlastních zdrojů, nikoli z různých zdrojů.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje své rozhodnutí i rozsudek městského soudu za věcně správné a zákonné, v průběhu správního řízení byl náležitě zjištěn skutečný stav věci a žádost stěžovatelky byla důkladně posouzena na základě aktuálních podkladů.

[8] Nejvyšší správní soud zaslal vyjádření žalovaného stěžovatelce na vědomí.

[9] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[10] Posuzováním opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud již zabýval v řadě svých rozhodnutí. Takové žádosti se dostane věcného projednání pouze za předpokladu, že v ní cizinec tvrdí nové skutečnosti, nebo v případě zjištění, která nebyla obsahem předchozí žádosti a která cizinec nemohl tvrdit bez vlastního zavinění, a zároveň jsou tyto skutečnosti relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany (usnesení rozšířeného senátu ze dne 6. března 2012 č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, č. 2642/2012 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 26. května 2020 č. j. 1 Azs 114/2020 - 44). Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, kterou je třeba vykládat restriktivně (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. června 2009 č. j. 9 Azs 5/2009 - 65 a ze dne 5. listopadu 2008 č. j. 9 Azs 14/2008 - 57 nebo na ně navazující usnesení ze dne 5. prosince 2019 č. j. 7 Azs 306/2019 - 67 a ze dne 9. září 2020 č. j. 8 Azs 339/2019 - 55).

[11] Nejvyšší správní soud rovněž konstatoval, že za nové skutečnosti, na základě kterých lze opakovanou žádost o mezinárodní ochranu věcně posoudit, je nutno považovat „nikoli jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by *prima facie* mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoli smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem

hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady“ (rozsudek ze dne 25. dubna 2018 č. j. 6 Azs 60/2018 - 43 nebo již citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 5/2009 - 65).

[12] Městský soud tuto judikaturu při svém rozhodování reflektoval a řádně zdůvodnil, proč ve stěžovatelčině případě nebyly splněny podmínky pro věcné posouzení opakované žádosti. Vysvětlil, z jakého důvodu nepovažuje zintenzivnění tvrzených výhrůžek po vydání rozhodnutí o první žádosti za novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, vycházel přitom i ze závěrů Krajského soudu v Hradci Králové, který vyhodnotil již první žádost stěžovatelky, opřenou v zásadě o stejný důvod, jaký stěžovatelka uvedla v opakované žádosti (konflikt syna s plukovníkem kriminální policie) jako účelovou; kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové stěžovatelka tehdy nepodala. Městský soud se zabýval i celkovou věrohodností stěžovatelky s ohledem na rozdíly v tom, co uváděla ve správním řízení a v řízení o žalobě. Nesouhlas stěžovatelky se závěry městského soudu není sám o sobě důvodem pro přijetí kasační stížnosti k věcnému přezkumu.

[13] Nejvyššímu správnímu soudu dále není zřejmé, v jakém směru mělo zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí ovlivnit, že se žalovaný výslovně nevypořádal s vyšším věkem stěžovatelky. Nosným důvodem rozhodnutí o zastavení řízení bylo, že stěžovatelka v žádosti o mezinárodní ochranu neuvedla žádné nové skutečnosti, které by svědčily o tom, že by mohla být vystavena pronásledování či vážné újmě. Stěžovatelka nijak nespecifikovala, jakou měl její věk v tomto směru hrát roli, městský soud se tudíž možnou zranitelností stěžovatelky z důvodu věku *de facto* vůbec nemusel zabývat.

[14] Námitky proti vedení pohovoru míjejí obsah žalobou napadeného rozhodnutí. Žalovaný totiž se stěžovatelkou pohovor o její opakované žádosti vůbec neprováděl [v souladu s § 23 odst. 2 písm. c) zákona o azylu].

[15] K námitkám ohledně informací o zemi původu lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. února 2009 č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS, podle něhož musejí být informace o zemi původu v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné (viz též například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2020 č. j. 6 Azs 109/2019 - 74 a ze dne 9. února 2021 č. j. 6 Azs 390/2020 - 25). Stěžovatelka nijak nespecifikovala, v jakém směru informace, ze kterých v této věci vycházel žalovaný, těmito kritériím nevyhovují. Takto obecná námitka rovněž nemůže založit přijatelnost kasační stížnosti.

[16] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že městský soud rozhodl v souladu s ustálenou a vnitřně jednotnou judikaturou, která dává odpověď na všechny otázky, které stěžovatelka v kasační stížnosti nastínila, přičemž nepochybil při výkladu hmotného ani procesního práva. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl.

[17] O návrhu na přiznání odkladného účinku Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl ve věci samé bezodkladně, a návrh na přiznání odkladného účinku se tak stal bezpředmětným.

pokračování

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. března 2021 č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne č. j. 9 As 83/2021 - 28). Žalobkyně neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. prosince 2021

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu